

## ALBUMY FOTOGRAFICZNE. FOTOGRAFIE

## FOTOGRAFIE XIX – XX WIEK

- 473. Grottger Artur.** Litwania. Kraków 1872. Nakładem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, w drukarni W. Korneckiego, k. [4], **tabl. il. 6 (fotografie Awita Szuberta)**, folio, teka pł. z tłocz. i złoc. 800,-

Czwarty cykl poświęcony powstaniu styczniowemu w dorobku Artura Grottgera (1837-1867), malarza i rysownika, uznawanego za najwybitniejszego twórcę ikonografii wydarzeń roku 1863. Cykl ten powstały w 1866 r., podczas pobytu artysty w kraju, tworzy 6 kartonów: Puszcza, Znak, Przysięga, Bój, Duch, Widzenie. Wydarzenia powstania na Litwie ukazane tu zostały przez artystę w sposób wyidealizowany, heroizowany. Cykl pokazany po raz pierwszy w 1867 r. na wystawie w Paryżu, zakupiony w 1869 r. przez krakowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych i tamże wystawiony. Opublikowana przez TPSP teka zawiera oryginalne fotografie **Awita Szuberta** (sygnowane suchym tłokiem oraz poniżej fotografii; śr. o wym. 26,5 x 20,5, naklejone na karton formowy 47,5 x 32,5, poniżej sygnatury oraz tytuł po polsku, niemiecku i francusku). Awit Szubert (1837-1919) był cenionym krakowskim fotografem, autorem wielu portretów osobistości kultury oraz widoków tatrzańskich. Plansze poprzedzone wstępem po polsku, niemiecku i francusku, poświęconym twórczości Grottgera oraz opisem wszystkich kartonów. Oprawa wykonana w Introligatorni Artura Bocka w Białej (sygnowana nalepką na wewnętrznej stronie okładki) – płótno brązowe zdobione tłoczeniami i złoceniami. Drobne zabrudzenia plansz i kart wstępu (podklejone i wzmocnione), otarcia i zabrudzenia oprawy.

- 474. Podhorce.** Zespół 19 fotografii **Edwarda Trzemeskiego**. Ok. 1880-1890 r. Fotografie czarno-białe o wym. 26,5 x 33,5 cm, futerał współcz. 5500,-

Zespół 19 fotografii dokumentujących stan zamku w Podhorcach w II połowie XIX w. Zamek ten, wzniesiony w I połowie XVII w. dla hetmana Stanisława Koniecpolskiego, od 1682 r. w rękach Jakuba Sobieskiego, syna Jana III, następnie w XVIII w. własność Rzewuskich. Wacław Rzewuski nie tylko pieczołowicie zachował pamiątki po Sobieskich, ale także wzbogacał swoją kolekcję. W XIX w., prawdopodobnie w związku z planowanym wydaniem jubileuszowego albumu przez Jana Łaskiego, poświęconego Janowi III, dokumentację fotograficzną budowli wraz z wnętrzami wykonał znany lwowski fotograf i wydawca Edward Trzemeski (1843-1905) – fotografie te posłużyły później do sporządzenia drzeworytów. Wydano je także w formie popularnych ówczesnie serii. Zbiór zawiera przedstawienia zamku od północy i południa, bramy zamkowej, kościoła wraz z ogrodem oraz 13 widoków wewnątrz z zachowanym niezwykle bogatym wyposażeniem (m.in. Sale Zwierciadłana, Rycerska, Zielona, Złota, Karmazynowa, Żółta). Uwagę zwracają liczne dzieła sztuki, obrazy, pamiątki przeszłości, trofea z wojen z Turcją, zbroje, meble, kominki. Na zdjęciach naklejone w prawym dolnym rogu opisy, dołączony spis fotografii. Stan dobry. Futerał ochronny w formie pudła.

(Patrz tablica XXXII)

- 475. Zamek w Olesku.** Fotografia **Edwarda Trzemeskiego**. Ok. 1880-1890 r. Fotografia czarno-biała 27,3 x 33,0 cm 200,-

Widok zamku w Olesku (na terenie dzisiejszej Ukrainy, 5 km od Podhorców), miejsca urodzenia przyszłego króla Jana III Sobieskiego. Istniejący na tym miejscu od średniowiecza, w obecnej formie



475. E. Trzemeski. Zamek w Olesku. Ok. 1880-1890.



476. Pokucie. Most kratowy nad Rybnicą. Ok. 1900.

od początków XVII w. Należał do Sienińskich, Daniłowiczów, Sobieskich i Rzewuskich. Wielokrotnie rujnowany, odbudowany w latach 60. XX w. W prawym dolnym narożniku nalepiony podpis. Stan dobry. (Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 476. Pokucie.** „Most kratowy systemu prof. Rychtera – na Rybnicy w Sokołówce.” Fotografia w sepii (16,8 x 22,7 cm), naklejona na karton ozdobny 30,0 x 35,5 cm 250,-

Fotografia ukazująca budowę mostu nad rzeką Rybnicą (prawym dopływem Prutu), z huculskimi cieślami przy pracy oraz grupą inżynierów stojących na brzegu. Poniżej fotografii napisany odręcznie tytuł, z podpisem „wykonał J. Orzelski inżynier”. Wspomniany w tytule profesor Józef Rychter (1843-1917) był rektorem Szkoły Politechnicznej we Lwowie. W 1884 r. zaprojektował system budowy drewnianych mostów kratowych (tzw. most Rychtera), który znalazł szerokie zastosowanie aż do 1924 r. (m.in. na Bugu, Prucie, Czeremoszu). Na odwrocie ozdobnego kartonu dedykacja piórem dla Stanisława Bursy, prezesa Wydz. Powiatowego i delegata budowy drogi od inżyniera Juliusza Orzelskiego (datowana: „w Sokołówce koło Kosowa dnia 18 września 1900”). Kosów Huculski – popularne uzdrowisko. Drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry. (Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)

- 477. Pokucie.** Typy ludowe z Pokucia Zespół 6 fotografii **Juliusza Dutkiewicza.** Fotografie czarno-białe o wym. 12,0 x 8,8 cm, naklejone na karton firmowy 22,0 x 16,5 cm 800,-

Zespół fotografii ukazujących typy ludowe z Pokucia (krainy nad górnym Prutem na Kresach Wschodnich). Cztery z nich przedstawiają mieszkańców powiatu kosowskiego: Ormianin na koniu; Cyganki z Kosowa; Żona wójta z Żabiego; Skryplak z córką z Jaworowa. Pozostałe dwie dokumentują wygląd mieszczan śniatyńskich. Wszystkie fotografie naklejone na karton firmowy z opisem oraz sygnaturą. Fotografował Juliusz Dutkiewicz, prowadzący w II połowie XIX w. znane atelier w Kołomyi. Drobne zabrudzenia, poza tym stan dobry. (Patrz tablica XXXII)

- 478. Tatry.** Zespół 22 fotografii tatrzańskich **Stanisława Bizańskiego.** Fotografie czarno-białe 15,0 x 10,8, naklejone na karton firmowy 18,0 x 13,0 cm, w pudle współcz. 3600,-

Zespół fotografii ukazujących różne zakątki polskich Tatr – szczyty, doliny, jeziora (m.in. Dolinę Kościeliską, Wodogrzmoty Mickiewicza, Dolinę Strążyską, Łomnicę, Morskie Oko). Na wielu zdjęciach uwiecznieni ówcześni taternicy (np. w drodze na Szczyt Lodowy) oraz turyści w asyście góralskich przewodników. Fotografie w większości opisane piórem lub ołówkiem na odwrocie w języku polskim i niemieckim (w epoce) oraz datowane „1905 r.”. Naklejone na karton firmowy z nadrukiem: „St. Bizański Zakopane”. Stanisław Bizański (1846-1890), jeden z pierwszych fotografów Tatr, prowadził atelier w Krakowie, z czasem także w Zakopanem i Krynicy. Fotografował znanych zakopiańczyków (ludzi kultury, przewodników, górali), a także wydawał albumy ze zdjęciami Tatr, które uwieczniał jeszcze przed 1880 r. Na kilku zdjęciach widoczne podpisy z negatywów. Niewielkie zabrudzenia kartoników, poza tym stan dobry. Zbiór we współczesnym pudle (karton oklejony pł.). (Patrz tablica XXXII)

## FOTOGRAFIE ARTYSTYCZNE. FILM POLSKI

- 479. Bułhak Jan (1876-1950) – Gdańsk.** Fontanna Neptuna. Ok. 1925 r. 1200,-

Fotografia czarno-biała; 28,2 x 21,3 cm

**Sygnowana** na licu: „J. Bułhak” oraz suchym tłokiem. Jan Bułhak, uznawany za jednego z najwybitniejszych polskich artystów fotografików XX w., wielokrotnie podróżował po Polsce, uwieczniając polskie miasta – najpierw w okresie międzywojennym, a następnie po 1945 r. dokumentując zniszczenia



479. J. Bułhak. Gdańsk. Fontanna Neptuna. 1925 r.



483. E. Hartwig. Akt kobiecy. XX w.



481. E. Hartwig. Kazimierz Dolny. 1935.

wojenne. Fotografie Gdańska publikował dwukrotnie, najpierw ok. 1925 r. (jako plon podróży na Pomorze), następnie w 1946 r. Stan dobry, oprawiona w ramę 43,0 x 36,0 cm.  
(*Patrz ilustracja na stronie poprzedniej*)

**480. Dawska Maria (1909-1983) – Portret Nikifora Krynickiego.** 120,-

Fotografia czarno-biała; 13,0 x 18,3 cm

Na odwrocie fotografii, ukazującej najslawniejszego polskiego malarza prymitywistę Nikifora przy pracy, podpis czarnym flamastrem: „Nikifor” oraz stemple: „Stanisław K. Dawski Pologne” (Stanisław Dawski (1905-1990), malarz, profesor i rektor PWSSP we Wrocławiu). Fotografia autorstwa jego żony Marii (1909-1983), także malarki związanej z wrocławskim środowiskiem artystycznym. Stan dobry.

**481. Hartwig Edward (1909-2003) – „Pod miastem” (Kazimierz Dolny). 1935 r.** 1200,-

Fotografia czarno-biała; 27,5 x 35,2 cm

**Sygnowana** na licu odręcznie: „E. Hartwig”; na odwrocie stempel autorski oraz opis ołówkiem i długopisem. Edward Hartwig uznawany jest za jednego z najwybitniejszych polskich artystów fotografików. W okresie międzywojennym związany z Lublinem, następnie z Warszawą. Zasłużony dla rozwoju polskiej fotografii, wiele wystawiał odnosząc sukcesy. Jego twórczość stopniowo ewoluowała w kierunku samodzielnych dzieł na pograniczu malarstwa. Jedno z wielu zdjęć ukochanego miasta artysty – Kazimierza Dolnego, jeszcze z okresu międzywojennego, z charakterystycznymi furmankami. Stan dobry.  
(*Patrz ilustracja na stronie poprzedniej*)

**482. Hartwig Edward (1909-2003) – Rynek w Kazimierzu Dolnym (zespół 3 fotografii).** 1400,-

Fotografie czarno-białe; 17,5 x 26,5; 19,5 x 24,5; 21,0 x 27,7 cm

Jedno ze zdjęć (z 1950 r.) **sygnowane** na licu: „E. Hartwig”; na odwrocie stempel autorski oraz opis ołówkiem i długopisem; pozostałe (zapewne z lat 70. XX w.) opatrzone na odwrocie stemplem autorskim. Dwa zimowe widoki rynku w Kazimierzu Dolnym. Zdjęcie z 1950 r. zatytułowane „Droga na rynek”. Ślady po zamocowaniu na odwrocie zdjęcia z 1950 r., poza tym stan dobry.

**483. Hartwig Edward (1909-2003) – Akt kobiety.** 1600,-

Fotografia czarno-biała; 51,0 x 38,5 cm

Na odwrocie stemple autorskie. Stan dobry.

(*Patrz ilustracja na stronie poprzedniej*)

**484. Hartwig Helena (1910-1998) – „Martwa natura I”. 1930 r.** 1000,-

Fotografia czarno-biała; 28,0 x 38,0 cm

**Sygnowana** na licu odręcznie: „H. Hartwig 1930 r.”; na odwrocie stempel autorski oraz Związku Polskich Artystów Fotografików (IV Ogólnopolska Wystawa Fotografiki 1954 r.), notatki ołówkiem i kredką („Zakup M. K. i Sztuki”). Helena Hartwig, żona Edwarda, prowadziła zakład fotograficzny w Lublinie podczas studiów męża w Wiedniu – uważano ją za bardzo dobrą portrecistkę. Od 1951 r. należała do Związku Polskich Artystów Fotografików, wystawiała w kraju i zagranicą, zyskując uznanie (jej najslawniejsza praca „Deszcz w Wenecji” nagrodzono złotym medalem w Wenecji i srebrnym w Bordeaux). Jej prace znajdują się m.in. w Muzeum Narodowym w Warszawie. Rzadka, wczesna, sygnowana praca artystki, prezentowana podczas jej wystawy w warszawskiej Kordegardzie. Stan dobry.

**485. Pierściński Paweł (ur. 1938) – Kielce – rezerwat geologiczny Kadzielnia (Pływak). 1964 r.** 600,-

Fotografia czarno-biała; 47,0 x 60,0 cm

Na odwrocie stempel autorski oraz napisany odręcznie tytuł. Paweł Pierściński, fotograf urodzony i związany z Kielcami, twórca Kieleckiej Szkoły Krajobrazu. Fotografiją zajmuje się od 1952 r., wystawia od 1955 r., od 1964 r. należy do ZPAF. Obok własnej twórczości zajmuje się także organizowaniem wystaw, publikowaniem albumów i tekstów poświęconych fotografii. Stan dobry.



487. „Popiół i diament”. Fotografie. 1958.



488. „Dwaj ludzie z szafą”. Fotografie. 1958.

**486. „Kanał”. Reż. A. Wajda. 1957 r. Zespół 6 fotografii.**

700,-

Fotografie czarno-białe; śr. o wym. 24,0 x 30,0 cm. Na odwrocie stemple Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie. Jeden z najważniejszych filmów w dorobku Andrzeja Wajdy, uznawany za pierwsze dzieło polskiej szkoły filmowej, dzięki sukcesowi na festiwalu w Cannes uznany przez światową krytykę. Nakręcony na podstawie opowiadania Jerzego Stefana Stawińskiego, z Tadeuszem

Janczarem, Wieńczysławem Glińskim, Emilem Karewiczem i Teresą Iżewską w rolach głównych. Stan dobry.

**487. „Popiół i diament”.** Reż. Andrzej Wajda. 1958 r. Zespół 6 fotografii. 1000,-

Fotografie czarno-białe; 4 sztuki śr. o wym. 29,0 x 23,0 cm oraz 2 sztuki 13,0 x 18,0 cm. Na odwrocie stemple: „Film Polski Warszawa ul. Mazowiecka 6/8”, z wymienionymi głównymi twórcami filmu; reżyseria Andrzej Wajda; scenariusz Jerzy Andrzejewski i Andrzej Wajda; zdjęcia Jerzy Wójcik; w rolach głównych Zbigniew Cybulski, Ewa Krzyżewska, Waclaw Zastrzeżyński, Adam Pawlikowski. Stan dobry.

*(Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)*

**488. „Dwaj ludzie z szafą”.** Reż. R. Polański. 1958 r. Zespół 4 fotografii. 350,-

Fotografie czarno-białe; jedna o wym. 24,0 x 30,0 cm, pozostałe śr. o wym. 13,0 x 18,0 cm. Fotosy z filmu, z tytułem w języku francuskim poniżej. Etiuda studencka, a zarazem pierwszy film Romana Polańskiego pokazywany szerokiej publiczności. Nakręcony w plenerach Gdańska i Sopotu, z muzyką Krzysztofa Komedy, wielokrotnie nagradzany w kraju i zagranicą. Drobne zagięcia dużego zdjęcia, poza tym stan dobry. **Rzadkie.**

*(Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)*

**489. „Ewa chce spać”.** Reż. Tadeusz Chmielewski. 1958 r. Zespół 16 fotografii. 500,-

Fotografie czarno-białe; cztery o wym. 24,0 x 18,0 cm, pozostałe śr. o wym. 13,0 x 18,0 cm. Na odwrocie stemple Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie, dwie opatrzone tytułem po francusku. Debiut reżyserski Chmielewskiego, twórcy wielu niezapomnianych komedii, z dialogami Jeremiego Przybory. W roli tytułowej wystąpiła **17-letnia Barbara Kwiatkowska – Lass.** Stan dobry.

**490. „Baza ludzi umarłych”.** Reż. Cz. Petelski. 1959 r. Fotografia. 120,-

Fotografia czarno-biała; 24,0 x 30,0 cm. Na odwrocie stempel Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie. Film w reżyserii Czesława Petelskiego, według powieści Marka Hłaski „Następny do raju” (na skutek konfliktu ostatecznie nazwisko Hłaski nie znalazło się w czołówce), z Emilem Karewiczem, Zygmuntem Kęstowiczem, Leonem Niemczykiem i Teresą Iżewską w rolach głównych. Film, dzięki wspaniałemu aktorstwu i prawdziwie psychologicznej uznawany jest za jeden z najciekawszych polskich filmów lat 50. Stan dobry.

**491. „Matka Joanna od Aniołów”.** Reż. J. Kawalerowicz. 1960 r. Zespół 7 fotografii. 600,-

Fotografie czarno-białe; dwie o wym. 24,0 x 30,0 cm, pozostałe śr. o wym. 13,0 x 18,0 cm. Na odwrocie stemple Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie. Jeden z najwybitniejszych polskich filmów, powstały według scenariusza reżysera Jerzego Kawalerowicza i Tadeusza Konwickiego, na motywach opowiadania Jarosława Iwaszkiewicza. W roli tytułowej wystąpiła Lucyna Winnicka. Uszkodzenia, naderwania dużej fotografii, poza tym stan dobry.

*(Patrz tablica XXXVI)*

**492. „Niewinni czarodzieje”.** Reż. A. Wajda. 1960 r. Zespół 3 fotografii. 300,-

Fotografie czarno-białe o wym. 24,5 x 30,0; 20,5 x 28,0 oraz 11,5 x 17,5 cm. Na odwrocie dwóch zdjęć stemple „Filmu Polskiego” z informacjami o twórcach dzieła, na odwrocie trzeciego notatki edytorskie ołówkiem (z miesięcznika „Kino”). Film „Niewinni czarodzieje” powstał według scenariusza Jerzego Andrzejewskiego oraz Jerzego Skolimowskiego, z muzyką Krzysztofa Komedy, z Tadeuszem Łomnickim i Krystyną Stypułkowską w rolach głównych. Opowieść o okresie katakumbowym polskiego jazzu, gdy jazz był tępiony jako afirmacja wrogiego kapitalizmu. Z aktorami zawodowymi wystąpił sam Krzysztof Komeda, największy w owym czasie kompozytor i muzyk jazzowy. Stan dobry.

*(Patrz ilustracja)*



492. „Niewinni czarodzieje”. Fotografie. 1960.



493. „Do widzenia, do jutra”. Fotografia. 1960.



499. B. Kwiatkowska-Lass. Fot. Z. Nasierowska.



- 493. „Do widzenia, do jutra”.** Reż. Janusz Morgenstern. 1960 r. Fotografia. 120,-  
Fotografia czarno-biała, 29,0 x 18,8 cm. Debiut reżyserski Janusza Morgensterna, według scenariusza Zbigniewa Cybulskiego (we współpracy z Bogumiłem Kobielą i Wilhelmem Machem). Rozgrywający się w Gdańsku i Sopocie film ukazujący środowisko studenckiego teatru „Bim-Bom”. Muzyką skomponował Krzysztof Komeda, w rolach głównych Zbigniew Cybulski i Teresa Tuszyńska. Drobne uszkodzenia krawędzi, poza tym stan dobry.  
*(Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)*
- 494. „Nóż w wodzie”.** Reż. Roman Polański. 1961 r. Zespół 9 fotografii. 1200,-  
Fotografie czarno-białe; 3 sztuki śr. o wym. 29,5 x 24,0 cm oraz 6 sztuk śr. o wym. 18,0 x 13,0 cm. Na odwrocie stemple: „Film Polski Warszawa ul. Mazowiecka 6/8”, z wymienionymi głównymi twórcami filmu: reżyseria Roman Polański; zdjęcia Jerzy Lipman; w rolach głównych: Leon Niemczyk, Jolanta Umecka, Zdzisław Malanowicz. Pierwszy pełnometrażowy, kultowy film Polańskiego, w 1963 r. nominowany do Oscara. Zdjęcia na planie wykonywał Andrzej Kostenko. Drobne uszkodzenia, poza tym stan dobry.
- 495. „Ostatni dzień lata”.** Reż. Tadeusz Konwicki. 1958 r. Zespół 6 fotografii. 400,-  
Fotografie czarno-białe; śr. o wym. 13,0 x 18,8 cm. Na odwrocie stemple Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie. Pełna nostalgii, poetycka opowieść o miłości i przeznaczeniu, w reżyserii (debiut) i na podstawie scenariusza Tadeusza Konwickiego, z Janem Machulskim i Ireną Laskowską w rolach głównych. Stan dobry.
- 496. „Salto”.** Reż. Tadeusz Konwicki. 1965 r. Zespół 5 fotografii. 300,-  
Fotografie czarno-białe; śr. o wym. 13,0 x 18,8 cm. Na odwrocie 3 sztuk stemple Filmu Polskiego, z podstawowymi informacjami o filmie. Film w reżyserii i ze scenariuszem Tadeusza Konwickiego, z muzyką Wojciecha Kilara. W rolach głównych wystąpili: Zbigniew Cybulski, Marta Lipińska, Gustaw Holoubek i Andrzej Łapicki. Stan dobry.  
*(Patrz tablica XXXVI)*
- 
- 497. Braunek Małgorzata (1947-2014),** aktorka filmowa i teatralna, niezapomniana Oleńka z „Potopu” oraz Izabela Łęcka z „Lalki”. Fotografia czarno-biała; 18,0 x 13,0 cm. 100,-  
Na odwrocie stempel autorski: „Zofia Nasierowska art. fot. członek ZPAF...”. Zofia Nasierowska (1938-2011), fotograf, znana przede wszystkim dzięki portretom największych gwiazd polskiego kina lat 60. i 70. XX w. Absolwentka wydziału operatorskiego Szkoły Filmowej w Łodzi, współpracowała z najważniejszymi ówczesnie czasopismami (m.in. Film, Ekran, Przekrój). Stan dobry.
- 498. Jędrusik Kalina (1930-1991),** aktorka filmowa i teatralna, piosenkarka, artystka kabaretowa, wielka gwiazda „Kabaretu Starszych Panów”. Fotografia czarno-biała; 18,0 x 13,0 cm. 100,-  
Na odwrocie stempel autorski: „Zofia Nasierowska art. fot. członek ZPAF...”. Stan dobry.
- 499. Kwiatkowska-Lass Barbara (1940-1995),** aktorka (role w: „Ewa chce spać” oraz „Zezowate szczęście”), żona Romana Polańskiego. Fotografia czarno-biała; 17,5 x 11,7 cm. 200,-  
Na odwrocie zatarty stempel autorski **Zofii Nasierowskiej**. Stan dobry.  
*(Patrz ilustracja na stronie poprzedniej)*